

Onder embargo tot woensdag 13 december, 0.00 uur

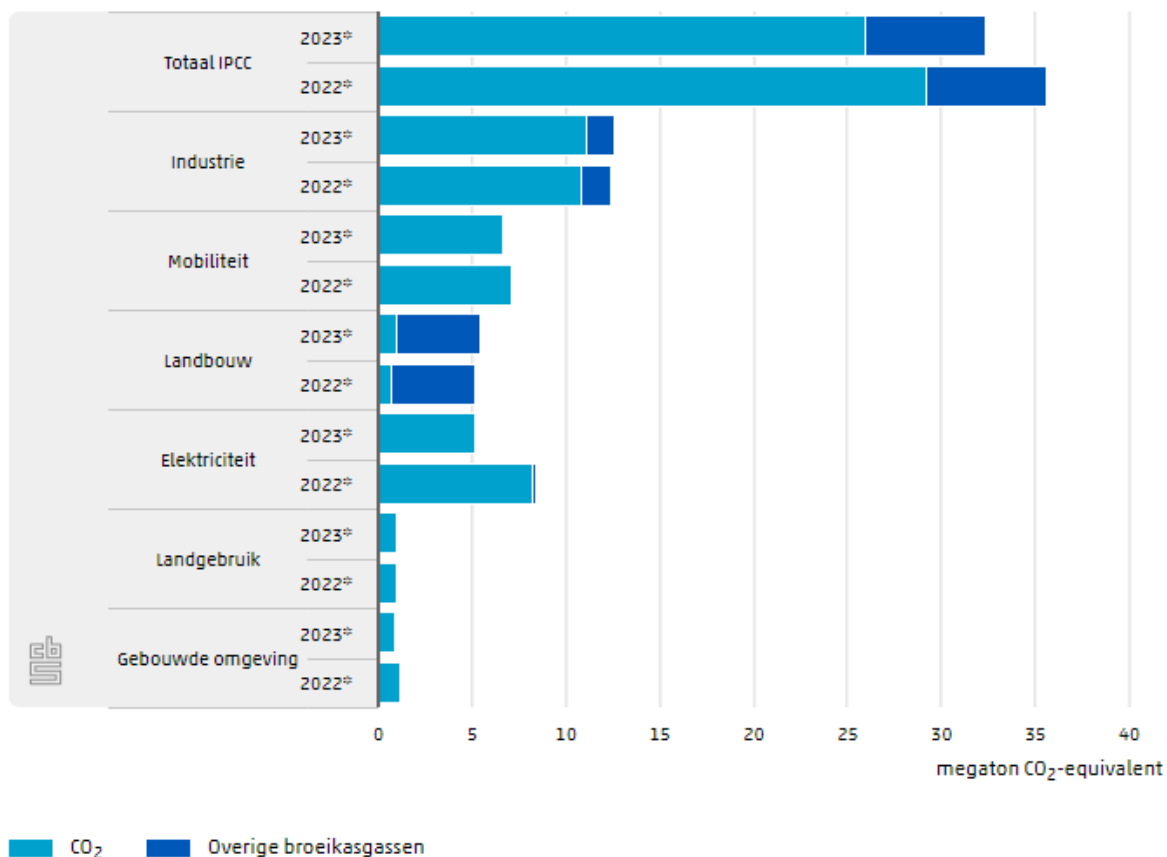
Link naar nieuwsbericht (actief vanaf publicatiedatum):

https://www.cbs.nl/?sc_itemid=3f3cb7c8-bceb-4b59-a2a5-9bd1b91924a9&sc_lang=nl-nl

Uitstoot broeikasgassen 9 procent lager in derde kwartaal 2023

In het derde kwartaal van 2023 was de uitstoot van broeikasgassen 9 procent lager dan in hetzelfde kwartaal van 2022. Dit komt vooral doordat de elektriciteitssector 37 procent minder CO₂ heeft uitgestoten. Er is veel minder elektriciteit geproduceerd op basis van steenkool. Dit melden het CBS en RIVM/Emissieregistratie op basis van de voorlopige kwartaalcijfers over de uitstoot van broeikasgassen, conform de richtlijnen van de IPCC.

Uitstoot broeikasgassen per klimaatkoordsector, 3e kwartaal

Uitstoot broeikasgassen elektriciteitssector flink lager

De broeikasgasemissies in de elektriciteitssector waren in het derde kwartaal 37 procent lager dan in het derde kwartaal van 2022. Dat komt doordat de

elektriciteitsproductie op basis van kolen 79 procent lager was. Het verbruik van steenkool veroorzaakt meer emissies dan aardgas. De lagere elektriciteitsproductie uit kolen werd gecompenseerd door meer productie uit windenergie (+65 procent), aardgas (+16 procent) en zonne-energie (+13 procent).

Door de forse emissiedaling daalde ook het aandeel van de elektriciteitssector in de totale broeikasgasemissies. Van 23 procent in het derde kwartaal van 2022 naar ruim 16 procent in het derde kwartaal van 2023.

De mobiliteitssector en de gebouwde omgeving hebben in het derde kwartaal respectievelijk 5 en 19 procent minder broeikasgassen uitgestoten dan een jaar eerder. De emissies van de gebouwde omgeving zijn in de zomer relatief laag en maakten slechts 3 procent van het totaal uit in het derde kwartaal in 2023.

Uitstoot broeikasgassen industrie vrijwel hetzelfde

De uitstoot van broeikasgassen door de industrie was nagenoeg hetzelfde als in het derde kwartaal van 2022. De industrie gebruikte wat meer aardgas, maar minder olie en kolen. De industrie had, met bijna 39 procent, het grootste aandeel in de totale emissies van broeikasgassen.

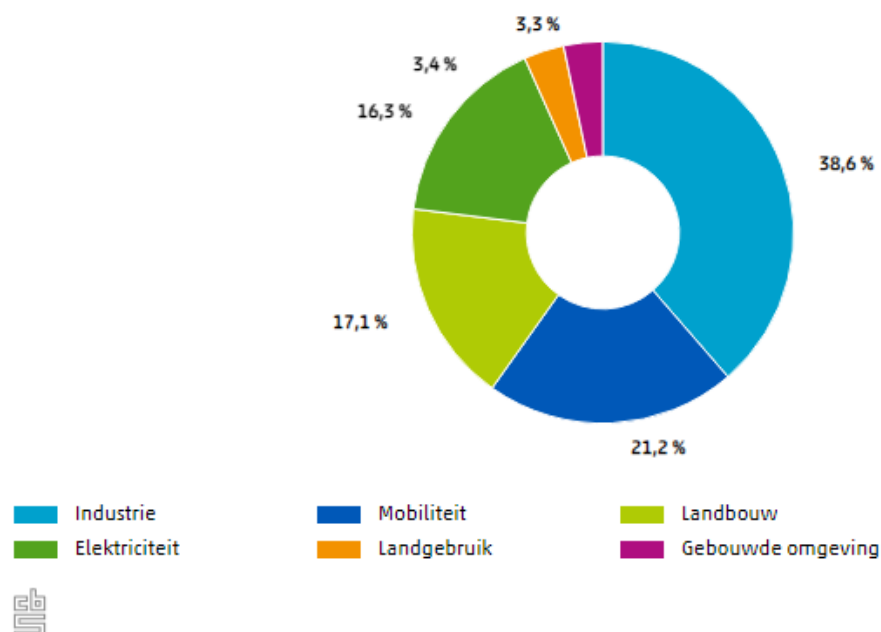
Meer uitstoot broeikasgassen door landbouw

De uitstoot van broeikasgassen door de landbouw was in het derde kwartaal 6 procent hoger. Dit komt doordat tuinders meer gebruik hebben gemaakt van hun warmtekrachtinstallaties (wkk) op basis van aardgas, vermoedelijk door de gedaalde aardgasprijzen. Het grootste deel van de emissies door de landbouw betreft echter methaan en lachgas uit vee en land. De uitstoot daarvan bleef onveranderd. Het aandeel van de landbouw in de totale uitstoot was 17 procent in het derde kwartaal van 2023.

Klein deel van de emissies door landgebruik

Een klein deel van de broeikasgasuitstoot, ruim 3 procent, hangt samen met landgebruik. Het gaat bijvoorbeeld om de CO₂-uitstoot door veenoxidatie in bodems en de uitstoot behorend bij landgebruiksveranderingen.

De uitstoot van de klimaatsector landgebruik wordt sinds begin 2023 meegenomen in de totale uitstoot van broeikasgassen, omdat het meetelt in het huidige Nederlandse doel om in 2030 de broeikasgasuitstoot met ten minste 55 procent te verminderen. Ook in de klimaatdoelen van de Europese Unie telt landgebruik mee.

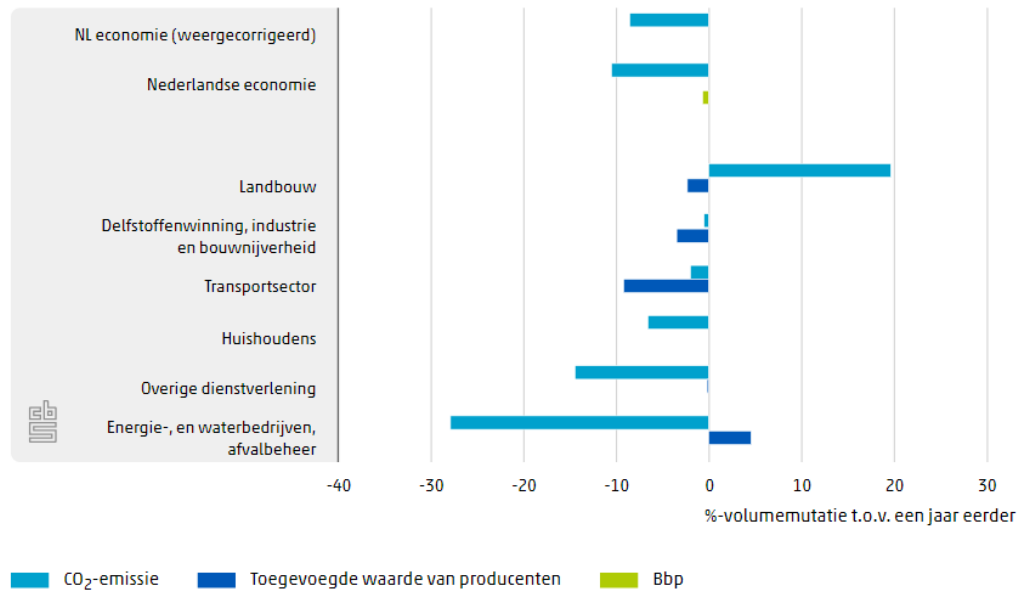
Het CBS berekent ook de uitstoot van CO₂ door alle Nederlandse economische activiteiten volgens de nationale rekeningen. Hierbij wordt in vergelijking met de uitstoot volgens de IPCC-definities ook de CO₂-uitstoot van de internationale lucht- en zeevaart en de uitstoot door verbranding uit biomassa door personen en bedrijven behorend tot de Nederlandse economie meegenomen. In het bericht hieronder worden de CO₂-emissies conform de berekeningswijze van de nationale rekeningen gepresenteerd.

Uitstoot CO₂ Nederlandse economie lager

De CO₂-uitstoot door de Nederlandse economie was in het derde kwartaal 10,5 procent lager dan in hetzelfde kwartaal van 2022. Het bruto binnenlands product (bbp) kromp in diezelfde periode met 0,6 procent. De daling van de CO₂-uitstoot is vooral toe te schrijven aan een lagere inzet van steenkool door de elektriciteitssector. De totale uitstoot hangt ook samen met de weersomstandigheden. Als het kouder is, wordt er meer uitgestoten. Rekening houdend met dit effect kwam de daling van de CO₂-uitstoot uit op 8,5 procent.

In het derde kwartaal was de CO₂-uitstoot door de delfstoffenwinning, industrie en bouwnijverheid samen vrijwel even groot als in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De basismetalaalindustrie heeft minder CO₂ uitgestoten, terwijl de uitstoot door de chemische en aardolie-industrie hoger was.

De transportsector heeft 1,9 procent minder CO₂ uitgestoten dan een jaar eerder. Dat is vooral toe te schrijven aan de binnenvaart, de zeevaart en het wegvervoer. De CO₂-emissies door de Nederlandse luchtvaart waren echter ruim 6 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder.

Toelichtingen:

Landgebruik

Klimaatsector landgebruik omvat de netto-uitstoot horend bij landgebruik, landgebruiksverandering en houtoogst. Het wordt ook vaak aangeduid met de afkorting LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry).

Landgebruiksveranderingen

Bij de uitstoot horend bij landgebruiksveranderingen gaat het om meer of minder CO₂-opslag in vegetatie. Bij extra bosaanplant wordt er meer CO₂ opgeslagen en dat telt mee als negatieve emissie. Andersom geldt het ook. Als er groene gebieden verdwijnen, bijvoorbeeld door nieuwe bebouwing, dan wordt er minder CO₂ opgeslagen. Dat telt mee als positieve emissie.

Bronnen

StatLine - Raming CO₂-emissie naar lucht; Nederlandse economie, Nationale rekeningen (cbs.nl)

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84057NED>

StatLine - Emissies broeikasgassen (IPCC); klimaatsector, kwartaal (cbs.nl)

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84979NED>

StatLine - Emissies van broeikasgassen berekend volgens IPCC-voorschriften (cbs.nl)

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/70946ned>

StatLine - Aardoliegrondstoffen- en aardolieproductenbalans; aanbod en verbruik (cbs.nl)

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84596NED>

StatLine - Elektriciteitsbalans; aanbod en verbruik (cbs.nl)

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84575NED>

Maatwerk - [Aardgas verbruik per maand naar sector \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/44/aardgas-verbruik-per-maand-naar-sector)

<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/44/aardgas-verbruik-per-maand-naar-sector>

Gerelateerde links

Hoe groot is onze broeikasgasuitstoot? (cbs.nl)

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-broeikasgassen/hoe-groot-is-onze-broeikasgasuitstoot-wat-is-het-doel->

KNMI - Archief maand/seizoen/jaaroverzichten

<https://www.knmi.nl/nederland-nu/klimatologie/maand-en-seizoensoverzichten/>

Broeikasgassen – Emissieregistratie

<https://www.emissieregistratie.nl/data/overzichtstabellen-lucht/broeikasgassen>